

Nertsenhouderij en Ethiek

Maatschappelijk debat of pure willekeur

Ethiek of moraalwetenschap is een tak van de filosofie die zich bezighoudt met 'de kritische bezinning over het juiste handelen'. In algemene zin probeert ethiek de criteria vast te stellen om te kunnen beoordelen of een handeling als goed of fout kan worden gekwalificeerd, en om de motieven en consequenties van deze handeling te kunnen evalueren. Op allerlei gebied zoals politiek, geneeskunde, geschiedenis, biologie en sociologie kan ethiek onderwerp van discussie zijn.

Geen breed maatschappelijk debat maar pure willekeur

De Nederlandse overheid heeft in 2013 de vraag of de mens dieren mag houden voor eigen belang (of dat nu voor gezelschap is, voor de producten die de dieren voortbrengen of voor de diensten die de dieren verrichten) wettelijk voor de nertsenhouderij al beantwoord. Niet na een breed maatschappelijk debat, zoals door het Rathenau Instituut in maart 2000 geadviseerd was, maar met een (tijdelijke?) meerderheid van stemmen in de Tweede Kamer. Het Rathenau Instituut (adviesorgaan voor het Nederlandse Parlement) had namelijk geconcludeerd dat de regelgeving weinig ruimte liet (nog steeds niet) om tot een verbod van de nertsenhouderij te komen. De Gezondheid- en Welzijnswet voor Dieren (GWWD) richt zich namelijk in de eerste plaats op een beoordeling van het welzijn van (productie)dieren en niet op een afweging van het productiedoel. Het risico bestond dat het inbrengen van een dergelijk criterium tot willekeur zou leiden. Zij adviseerden om de ontwikkeling van een kader ter beoordeling van het productiedoel te verbinden aan een breder maatschappelijk debat over mens-dierrelaties. Meer dan 16 jaar later is dit kader er nog steeds niet. Wel een verbod op de pelsdierenhouderij per 1 januari 2024. Het is wetenschappelijk bewezen dat het welzijn van nertsen goed is. Pelsdierenhouders vinden dat de mens dieren mag houden in zijn eigen belang mits hij goed voor die dieren zorgt.

Dieren houden voor bont, is dat te rechtvaardigen?

Om een persoonlijk goed onderbouwd standpunt over het houden van dieren voor bont te kunnen vormen, in Nederland alleen nertsen, is kennis van de pelsdierenhouderij nodig (zie www.nfe.nl). Veel consumenten leggen de toelaatbaarheidsgrens gemakshalve bij dierlijke producten die ze zelf gebruiken zoals vlees, leer, wol, zijde of zuivelproducten. Wat daarbuiten valt, keuren ze af. Anderen zoeken een norm bij het aantal dieren dat gedood moet worden voor een bepaalde hoeveelheid product. Eén koe levert een paar honderd kilo vlees. Van een nerts heeft een mens wellicht 25 jaar plezier terwijl dit voor een dier dat we opeten maar enkele dagen tot hooguit weken is. Wie deze redenering juist vindt kan dus beter één flinke haring eten dan 10 kleine sardientjes of een biefstukje in plaats van een kippenbout. In een bontjas zijn vaak meerdere nertsenpelzen verwerkt. Daar staat echter tegenover dat bont een duurzaam, natuurlijk product is (in tegenstelling tot synthetische producten) en zeker 25 jaar mee gaat. Weer anderen hanteren als norm dat luxe producten van dierlijke oorsprong niet mogen, terwijl basisproducten wel acceptabel zijn. Maar wat voor de een als luxe geldt, kan de ander als dagelijkse noodzaak zien. Veganisten vinden vlees- en zuivelproducten volledig onnodig terwijl deze producten door velen als noodzaak gezien worden. Hoeveel vlees mag een mens dan per dag eten? In het productengebied tussen luxe en noodzaak, ligt ook het gebruik van bont. Voor een enkele gebruiker is bont een statussymbool of juist noodzakelijk tegen zware vorst, voor de meesten is het gewoon hot, trendy en zeker een 'winters comfort'. Hoewel synthetische stoffen steeds beter worden, kunnen ze de concurrentie met echt bont niet aan. Bij de vacht van edelpelsdieren overtreffen eigenschappen als koudewering, draagcomfort en slijtvastheid duidelijk die van synthetische stof.

Mijlpaal in de Europese bontgeschiedenis

Nederland is een democratisch land waarin elke burger voor zichzelf mag beslissen of hij of zij bijvoorbeeld wel of geen dieren wil eten, wil sportvissen, paardrijden, een goudvis, hond of kat wil houden, of bont dragen. De markt zal automatisch reageren op de beslissingen van de consument zonder dat de overheid daarbij hoeft in te grijpen. Voorwaarde daarbij is wel dat de dieren op verantwoorde wijze worden gehouden, waarbij hun welzijn wordt gegarandeerd. Pelsdierenhouders in Nederland worden elk jaar officieel gecontroleerd door de overheid. Pelsdierenhouders voldoen niet alleen aan alle regels omdat dit verplicht is. Een goede verzorging is ook in het belang van de pelsdierenhouder omdat dit gezonde dieren met een betere kwaliteit pelzen oplevert. Uitgebreid onderzoek wijst uit dat een meerderheid van de Nederlanders het belangrijker vindt hoe een dier wordt gehouden dan waarvoor. Wie tegenwoordig bont koopt doet dat bewust. Op 26 augustus 2016 is een mijlpaal bereikt in de Europese bontgeschiedenis. In januari 2017 wordt gestart met het implementeren van dit systeem voor het beoordelen van dierenwelzijn. De ambitieuze doelstelling is alle 4000 nertsen- en vossenhouderijen in Europa binnen een periode van drie jaar te certificeren. Vanaf 2020 zullen alleen nog pelzen met een Welfur-certificaat bij Europese bontveilinghuizen worden aangeboden. Bedrijven zullen jaarlijks uitgebreid geïnspecteerd worden door getrainde medewerkers van een onafhankelijk wereldwijd zeer gerespecteerd bedrijf. Eensgezind worden dan in Europa overal op dezelfde manier nertsen gehouden. Welzijn was in Nederland al geen issue maar dan zal het Europees ook zwart op wit staan! Bijna alle grote couturiers in de wereld, ook in Nederland, kiezen tegenwoordig voor bont. Omdat de consument er om vraagt, omdat het mooi, duurzaam en ethisch verantwoord is.

Jacqueline Manders
PR & Communicatie